

Charles Herman Bartelings is geboren op 5 december 1921 in Pangkalan Brandan op Sumatra, NOI. Hij had een broer Willen (1919) en ze kwamen uit een katholiek gezin. Hun moeder overleed in 1924 en zijn vader trouwde opnieuw. Hij werkte in Indië bij de Bataafse Petroleum Maatschappij (B.P.M.). In Nederland was zijn vader directeur van Bouwmaatschappij De Zonnige Woning in Den Haag.

In Balikpapan was Charles lid van Scouting. Hij ging naar de lagere school in Nederlands Indië. De middelbare school volgde hij in Zutphen. Daarna verhuisden zijn ouders naar Den Haag. Na de HBS aan de Beeklaan ging hij naar de Polytechnische School in Den Haag. Hij volgde de afdeling werktuigbouwkunde. Hij ging op kamers wonen in de Groot Hertoginnelaan. Daar woonde hij toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak.

Op 10 mei 1940 werd Bartelings gewekt door het Nederlandse afweergeschut. De Duitse invasie was begonnen. Na de capitulatie hielp Bartelings met het verspreiden van illegale blaadjes. Ook bouwde hij veel anti-storingsapparaatjes om toch naar de Radio Oranje te kunnen luisteren. Hij werd door de Grüne Polizei gearresteerd op aanwijzing van een vriend, die NSB'er was geworden, en op het Binnenhof verhoord. Hij werd dezelfde dag weer vrijgelaten maar de Duitsers bleven hem volgen. Hij besloot naar Engeland te gaan.

Hij vertrok op 28 april 1942 via de zuidelijke route naar Engeland. Via België, Frankrijk, Zwitserland, Spanje, Portugal en Gibraltar kwam hij op 5 november 1943 aan in Engeland. Hij zat een tijdje vast in concentratiekamp Miranda de Ebro in Spanje. Zijn schuilnaam was Charley Brooks. In Engeland werden de Engelandvaarders verhoord door de Britse veiligheidsdienst MI5. Daarna werd hij op 24 november verhoord door de Nederlandse veiligheidsdienst. De verhoren van de Nederlandse veiligheidsdienst zijn bewaard gebleven. Ook zijn broer was Engelandvaarder.

Bartelings werd doorgestuurd naar Australië waar hij onder meer opgeleid werd om parachute te springen, waarna hij de rode baret en het insigne kreeg. Hij zat bij het Netherlands Forces Intelligence Service (NEFIS) en kwam terecht in door Japan bezet gebied om inlichtingen te verzamelen. Hij deed met een groepje paracommando's verschillende acties in de Bandazee waar ze beschikten over MTB's en een zwaar bewapende vissersboot.

Later werd hij intelligence officer bij de W-Brigade. Ze slaagden er ook in drieduizend Chinezen op West-Java te bevrijden. Hij was nog steeds in Japans bezet gebied toen hij hoorde dat de atoombommen waren gevallen. Hij bleef bij het KNIL tot 1948. Bartelings maakte na de oorlog zijn studie af en vertrok naar de Verenigde Staten waar hij dertien jaar woonde.

Hij ontving het Kruis van Verdienste wegens het beleidvol voorbereiden en uitvoeren van een plan tot ontsnapping uit bezet gebied Nederland, waarna, na vele moeilijkheden te hebben ondervonden, Engeland werd bereikt. Hij ontving daarnaast het Oorlogsherinneringskruis, het Ereteken voor Oorlog en Vrede en het Verzetshedenkingskruis.

Hij overleed op 12 mei 2019 in Den Haag.

Meer informatie

[Charles Bartelings - Wikipedia](#)

[Charles Bartelings \(Pankelan Brandan \(Nederlands-Indië\), 5 december 1921 - Den Haag, 12 mei 2019\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Details Database \(documentatiegroep40-45.nl\)](#)

[Reizen van Engelandvaarders | Nationaal Archief](#)

[| Nationaal Archief](#)

[In Memoriam Charles Herman Bartelings - Museum Engelandvaarders \(archive.org\)](#)

[| Nationaal Archief](#)

[Bartelings, Charles Herman - TracesOfWar.nl](#)

[Bank / Beemsterboer - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.